

Skatteministeriet
Nicolai Eigtveds Gade 28
1402 København K
Høringssvar fremsendt til: lovgivningogoekonomi@skm.dk med kopi til mst@skm.dk
Sagsnr.: 2020 - 9251

21. februar 2021

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af tobaksafgiftsloven (Skærpede krav til og styrket kontrol med handel og opbevaring af tobak)

Dansk Erhverv har d. 22. januar 2021 modtaget udkast til forslag til lov om skærpede krav til og styrket kontrol med handel og opbevaring af tobak. Dansk Erhverv har følgende generelle kommentarer til udkastet:

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv støtter varmt op om regeringens målsætning om en røgfri generation i 2030. Af samme årsag blev Dansk Erhverv, sammen med resten af dagligvarehandelens aktører, medlem sundhedsministerens Tobakspartnerskab i 2017 og sidenhen af partnerskabet for Røgfri Fremtid. At mindske, og forhåbentligt helt eliminere, rygning blandt børn og unge, er en samfundsopgave, som skal løftes af alle relevante aktører, for at kunne lykkes. I den sammenhæng kan prisen på cigaretter være et vigtigt redskab blandt flere, og derfor bakker Dansk Erhverv op om hensigten med dette lovforslag.

Byrdefulde og unødvendige tiltag overfor detailhandlen

Dansk Erhverv mener dog ikke alle tiltag i dette lovforslag er nødvendige for at nå dette mål, og tværtimod er nogle unødvendigt byrdefulde for detailhandlen, som ikke har skyld i den forsinkede effekt af afgiftsstigningerne på cigaretter. Det er uklart for Dansk Erhverv hvilke eksempler der henvises til, når lovforslaget peger på at *tobaksforhandlere* ikke har "fulgt intentionen bag lovgivningen om, at priserne på tobak skulle stige.". Dansk Erhverv vil i den sammenhæng gerne henvise til Tobaksprisloven, der fastslår at detailhandlen ikke må sælge cigaretter til anden pris end stempelmærkeprisen, og branchen har derfor ikke andet valg end at sælge tobaksvarerne til den fastlagte pris, eller helt at lade være med at sælge dem.

De ekstraordinært lave cigaretpriser på tobaksprodukter der kom på markedet i løbet af 2020 skyldtes dels en bevist strategi fra enkelte tobaksproducenter, der spekulerede i at sælge produkter med gamle stempelmærker til detailhandlen, efter at dette ikke var tilladt. Dels skyldtes det en manglende håndhævelse af gældende regler af Skattestyrelsen, der først i september, næsten et halvt år efter de nye afgifter trådte i kraft, indskærpede at cigaretpriserne ikke må være lavere end tobaksafgiften plus moms.

Det er Dansk Erhvervs vurdering at formålet med lovforslaget kan opnås via justeringen af mængden af stempelmærker, der kan købes af producenter forud for en afgiftsstigning, afskrækkende bøder for overtrædelser af hamstringsreglen, samt bedre håndhævelse fra myndighedernes side af

de allerede eksisterende redskaber. Af samme årsag bakker Dansk Erhverv op om tiltaget til at reducere mængden af stempelmærker, der kan købes forud for en afgiftsstigning. Dansk Erhverv henstiller derudover til, at Skattestyrelsen fremover vil være mere opmærksom på at håndhæve hamstringsreglerne overfor producenterne, og eventuelt pålægges at oplyse tobaksproducenter om deres produktionskvote forud for en afgiftsstigning. Dette med henblik på at minimere behovet for at tilbagekalde produkter i detailledet.

Længere overgangsperioder nødvendige for detailhandlen

Lovforslaget indeholder krav om tilbagekaldelse af tobaksprodukter med gamle afgiftsstempler senest tre måneder efter nye afgifter er blevet indført. Tilbagekaldelse af produkter, der ikke overholder lovgivningen grundet ikrafttrædelsen af ovennævnte bestemmelse, stiller store krav til lagerstyringen i grossist- og detailledet. Dette gælder især for mindre detailvirksomheder, hvor det kan være en betydelig byrde. Dette til trods for at lovforslaget ikke vurderes *”at have nogen nævneværdige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.”*

Dansk Erhverv finder det derfor nødvendigt, at overgangsperioden forlænges, så detailledet i videst muligt omfang vil undgå tilbagetrækning af tobaksvarer. Som minimum bør overgangsperioden, hvor varerne sælges, følge lignende overgangsperioder, som alle har været på 9 til 12 måneder. Dansk Erhverv henviser til Sikkerhedsstyrelsen, der har betydelige erfaringer med sporbarhedssystemet for tobak - herunder omsætningshastigheden for tobaksvarer og de logistiske udfordringer tilbagekaldelser indebærer for detailhandlen.

Lovforslaget kræver yderligere at detailhandlen ikke må opbevare varer, som er påført gamle stempelmærker, senere end 3 måneder og 2 uger fra afgiftsforhøjelsens ikrafttræden. Dette vurderer Dansk Erhverv til at være meget kort i forhold til at sikre en tilbagekaldelse af eventuelle produkter med gamle stempelmærker, og derudover en unødvendig byrde for detailhandlen, da varerne under alle omstændigheder ikke må sælges. Det er derfor svært at se sundhedsmæssige fordele ved at regulere hvor lang tid detailhandlen kan have de gamle varer på lager, uden at markedsføre dem. Da det alene er autoriserede oplagshavere, der kan ansøge om godtgørelse hos Skatteforvaltningen for værdien af stempelmærker på cigaretter og røgtobak, er det af stor vigtighed, at detailhandlen sikres den nødvendige tid til at tilbagekalde eventuelle produkter med gamle stempelmærker, og levere dem tilbage til producenterne.

Specifikke bemærkninger

§1, nr. 1, stk. 2 (side 1): Overgangsperiode bør forlænges fra 3 til 12 måneder

Jf. lovforslagets §1, nr. 1, stk. 2 må tobaksvarer ikke sælges i Danmark senere end 3 måneder efter en afgiftsforhøjelse.

Afhængig af butikkens størrelse og placering, samt den konkrete tobaksvares omsætningshastighed, kan 3 måneders overgang til at sælge ud af resterende varelager være meget utilstrækkelig. Det vil i så fald kunne betyde tab for grossister og detailhandel. Tilbagekaldelse af produkter, der ikke overholder lovgivningen grundet ikrafttrædelsen af ovennævnte bestemmelse, vil stille store krav til lagerstyringen i grossist- og detailledet. Dette vil især være en risiko for mindre detailvirksomheder.

I mange tilfælde vil en overgangsperiode på 3 måneder være tilstrækkeligt til at få solgt ud af det gamle varelager, og få indfaset de nye varer. Men som tidligere nævnt er der store forskelle på omsætningshastigheden af tobaksvarer, afhængigt af hvilket produkt der er tale om, og hvilken butik der sælger det. Af samme årsag, vil dette lovforslag formentlig først og fremmest ramme mindre detailvirksomheder, hvor der er en lavere omsætningshastighed på varerne.

I lignende sammenhænge har detailhandlen af disse årsager fået markant længere overgangsperioder. Således har detailhandlen ved indførelsen af standardiserede pakker for cigaretter - der ligeledes er et initiativ under den nationale handlingsplan mod unges tobaksrygning - fået fra 1. juli 2021 til 1. april 2022 til at sælge ud af ikke-standardiserede cigaretpakker efter kravet indføres overfor producenterne. Dette fremgår af det reviderede lovforslag til udmøntningen af den nationale handlingsplan for tobak.

Overgangsperioden lægger sig tæt op ad overgangsperioder ved lignende tiltag i vores nabolande, herunder Irland, Storbritannien, Belgien og Norge, hvor standardiserede pakker for tobaksvarer er blevet indført tidligere, og detailhandlen har kunnet sælge ud af de gamle varer minimum 12 måneder efter at kravet er blevet gjort gældende for produktionen.

Et andet lignende tilfælde eksisterer med implementeringen af sporbarhedssystemet for tobak, der indførte krav om entydigt identitetsmærke og sikkerhedsstempelmærke¹. Kravet blev gjort gældende for producenter af cigaretter fra den 20. maj 2019, mens allerede producerede pakker, uden identitetsmærker og sikkerhedsstempler, fortsat kunne sælges af detailhandlen frem til den 20. maj 2020.

I ovennævnte tilfælde er overgangsperioden valgt for ikke at udsætte detailhandlen for administrativt krævende og økonomisk belastende tilbagekaldelsesoperationer.

På den baggrund anbefaler Dansk Erhverv at overgangsperioden for salg af tobaksvarer med gamle stempelmærker udvides fra 3 måneder til minimum 6 måneder, og gerne mere, med henvisning til tidligere eksempler på regulering af tobaksvarer, der kan ende i tilbagekaldelse.

¹ EU-Kommissionens gennemførelsesforordning 2018/574 fra 15. december 2017.

§1, nr. 1, stk. 3 (side 1): Lovforslaget bør ikke regulere opbevaring af tobaksvarer

Jf. lovforslagets §1, nr. 1, stk.3 vil det være ulovligt for virksomheder, der ikke er oplagshavere, at opbevare tobaksvarer der er påført stempelmærker der var gældende før end afgiftsforhøjelse trådte i kraft, senere end 3 måneder og 2 uger fra afgiftsforhøjelsens ikrafttræden.

Dansk Erhverv stiller sig meget skeptisk overfor dette tiltag, da det efter vores vurdering er det mest byrdefulde i dette lovforslag. Det er meget uklart hvordan denne bestemmelse skal bidrage til folkesundheden, og målet om at reducere unges rygning, særligt i lyset af §1, nr. 1, stk. 2, der i forvejen vil gøre det ulovligt at sælge ud af tobaksvarer med gamle stempelmærker. Da stk. 3 alene regulerer detailvirksomheders opbevaring af tobaksvarerne, er dette en i høj grad unødvendig og byrdefuld bestemmelse i nærværende lovforslag.

Tidligere opgørelser har vist op til 7.210 salgssteder for tobak i Danmark, dækkende over alt fra hypermarkeder til kiosker. Når tobaksvarer vil skulle tilbagekaldes fra salgsstederne grundet initiativet i §1, nr. 1, stk. 2, vil disse varer først skulle sendes ind til centrale lagre og distributionscentre, før de kan returneres til den autoriserede oplagshaver (producenten), der alene kan få godtgørelse for stempelmærker hos Skattestyrelsen. Såfremt detailvirksomhederne ikke skal ende med økonomiske tab, er det derfor nødvendigt at få returneret eventuelle overskudstobaksvarer til producenterne – dette er urealistisk at nå på to uger.

På ovenstående baggrund henstiller Dansk Erhverv kraftigt til at denne bestemmelse fjernes fra lovforslaget.

Dansk Erhverv står til rådighed for uddybning af høringssvaret.

Med venlig hilsen

Matthias Lumby Vesterdal

Politisk Konsulent